

Številka: 122-51/2021-16-403004
Datum: 15. 1. 2024

Zadeva: Poročilo o realizaciji Strategije za varstvo starejših v MOK za obdobje 2020-2024 za leto 2023

Dne 18. 2. 2019 je župan Mestne občine Kranj s sklepom št. 122-4/2019-7-47/04 imenoval Komisijo za varstvo starejših v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju Komisija). Komisijo sestavljajo predstavniki različnih organizacij, in sicer: Janez Černe - podžupan MO Kranj (predsednik Komisije), Tanja Hrovat - vodja Urada za družbene dejavnosti MOK (namestnica predsednika), Nadja Gantar - direktorica Doma upokojencev Kranj, Mateja Šmid - direktorica Ljudske univerze Kranj, Mirjana Česen - direktorica Varstveno delovnega centra Kranj, Lili Gantar Žura - direktorica Zdravstvenega doma Kranj, Bojan Križaj, Center za socialno delo Gorenjska, Štefan Kadoič - Forum starejših SD, Zvonka Krančan – DeSUS, Marjan Potrata - RKS, Območno združenje Kranj, Zora Žitnik Martinc - Medgeneracijsko društvo z roko v roki, Sonja Gregorič - Društvo upokojencev Kranj, Vlasta Juršak - vodja projektov Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj, Manja Vovk – MOK, Maja Pritekelj Brus, MOK
Komisija je imela v letu 2023 2 seji.

Za čimbolj celovito skrb za starejše, z namenom ohranjanja kakovosti življenja ter zagotovitve enakega dostopa in izbiranja storitev tako v domačem okolju kot v institucionalnem varstvu je bila realizacija programa Strategije za varstvo starejših v MOK za obdobje 2020-2024 v letu 2023, sledeča:

a. skrbeli in spodbujali razvoj neinstitucionalnih oblik socialnega varstva

1. Cilj, (do)plačevanja institucionalnega varstva vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga), je bil dosežen.

Pri tem je bilo za:

- socialno varstvo starih namenjenih 568.000,00 € (2022 488.000,00 €), to je v povprečju na mesec za 75 upravičencev v 30. zavodih (2022 74 upravičencev v 27. zavodih),
- socialno varstvo invalidov namenjenih 719.520,00 € (2022 592.000,00 €), to je v povprečju na mesec za 53 upravičencev v 11. zavodih (2022 56 upravičencev v 12. zavodih).

Storitev se je (do)plačevala vsem, ki jim je v skladu s predpisi pripadala.

2. Cilj, (do)plačevanje institucionalnega varstva v nadomestnih oblikah, to je stanovanjskih skupinah in bivalnih skupnostih vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga), je bil dosežen.

Sredstva so bila v višini 19.276,89 € (2022 12.304,90 €) namenjena v povprečju na mesec za tri upravičence v dveh stanovanjskih skupinah (2022 2 upravičence v dveh stanovanjskih skupinah).

Storitev se je (do)plačevala vsem, ki jim je v skladu s predpisi pripadala.

3. Cilj, povečati storitev pomoč družini na domu z večjim številom zaposlenih socialnih oskrbovalk, s ciljem 40 zaposlenih v petih letih in s tem nudenje pomoči na domu cca 240. uporabnikom (redna letna naloga), ni bil dosežen.

Zaradi pomanjkanja kadra socialnih oskrbovalk smo prvotni plan, da bo storitev pomoč družini na domu v letu 2023 nudilo v povprečju na mesec 34,5 zmanjšali na 29 oskrbovalk. V letu 2022 je bilo v povprečju 23,5 oskrbovalk na mesec, pri tem jih je v mesecu decembru 2022 bilo le še 19. Po tem datumu se je trend upadanja socialnih oskrbovalk ustavil in se rahlo obrnil. Tako je v letu 2023 pomoč družini na domu v povprečju na mesec nudilo 21 oskrbovalk. Navedeno je pomenilo, da pomoč družini na domu tako kot v letu 2022 tudi v letu 2023 ni bila nudena vsem pomoči potrebnim. Glavni razlog je bil še vedno v odpovedih delovnega razmerja in odhodu oskrbovalk med osebne asistente (slednji imajo višjo plačo z ugodnejšim delovnikom) ter v pomanjkanju ustreznega kadra na trgu delovne sile. Poleg tega smo v MOK skupaj z DUK promovirali poklic socialne oskrbovalke z objavami v Kranjskih novicah, kar se je izkazalo za koristno. Domu upokoјencev Kranj smo za lažje delo v letu 2023 razširili vozi park z novim električnim vozilom, tako imajo na voljo 4 električna vozila. V letu 2023 smo za službo pomoč družini na domu zagotovili 497.923€ (2022 564.798€; 2021 609.380€).

4. Cilj, e-oskrbe in spodbujanje korišćenja te storitve (redna letna naloga), je bil dosežen. V letu 2023 smo v MOK doplačevali storitev e-oskrbe v višini 5€ za v povprečju 4 (2022 6; 2021 8) upravičence na mesec. Sredi leta 2022 so namreč izključno novi uporabniki dobili možnost brezplačne e-oskrbe pri Telekomu, trenutno imamo 4 uporabnike. V MOK smo večkrat pozvali pristojne, da bi tudi obstoječi uporabniki pridobili brezplačno storitev e-oskrbe, pri tem je le 3. niso prejeli, enega uporabnika pa smo v letu 2023 pridobili na novo. Za ta namen smo zagotovili 235 € (2022 380 €; 2021 385€).

5. Cilj, plačilo družinskega pomočnika (redna letna naloga), vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga) je bil dosežen. Se je izvajalo, nalogo je že v letu 2021 prevzela država, občine pa smo storitev plačale še meseca januarja 2022. Vsa sredstva smo s strani države v letu 2022 dobili že povrnjena, in sicer v višini 78.501,87 €.

6. Cilj, razvoj medgeneracijskega centra (redna letna naloga), je bil dosežen. MOK letno zagotavlja potrebna sredstva za delovanje Medgeneracijskega centra Kranj, ki ga upravlja Ljudska univerza Kranj. V letu 2023 je bilo za blago in storitve namenjenih 37.794 EUR, za plače zaposlenim v programu medgeneracijskega sodelovanja 68.224 EUR, za sofinanciranje letnega programa vseživljenjskega učenja 12.000 EUR in sofinanciranje letnega programa medgeneracijskega sodelovanja. Ljudski univerzi Kranj je bilo z namenom uresničevanja temeljne ideje medgeneracijskega sodelovanja 15.000 EUR. Tako je bilo omogočeno brezplačno vključevanje vsem trem generacijam (otroci in mladi, srednja generacija in starejši), še posebej ranljivim občanom, ki so tako imeli dostop do kakovostnih vsebin in vključevanja v družbo. Vključenih je bilo 1.444(1.038 v letu 2022) enkratnih uporabnikov, ki so opravili 12.111 (9.187 v letu 2022) obiskov aktivnosti. Izvedenih je bilo 3.376 (2.470 v letu 2022) ur različnih aktivnosti.

7. Cilj, vzpostavitev medgeneracijskega centra v prizidku Doma KS Kokrica, ni bil dosežen. Prvotno so potekale usklajevalne aktivnosti glede lastnine stavbe, ki je v lasti Kmetijske zadruge Naklo. Proti koncu leta 2022 se je izkazalo, da bo potrebno predlagati, da MOK stavbo odkupi. Po odkupu se je predvidevalo, da bi se v teh prostorih vzpostavil medgeneracijski center kot enota Medgeneracijskega centra Ljudske univerze Kranj. Ljudska univerza Kranj se je tudi že prijavila s projektom Naš sadovnjak na 4. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja Lokalno akcijsko skupino Gorenjska košarica za programsko obdobje 2014-2020, za ta namen imajo na Kokrici tudi parcelo. Ministrstvo za prostor poseg ocenjuje kot neprimeren, zato projekt Naš sadovnjak ne bo izveden. MOK pa se za nakup prostorov v prizidku Doma KS Kokrica z namenom vzpostavitev medgeneracijskega centra ni odločila, ker so bili prostori v preslabem stanju.

8. Cilj, sofinanciranje nevladnih organizacij in spodbujanje njihovega razvoja (redna letna naloga), je bil delno dosežen. Se izvaja, MOK je v letu 2022 zagotovila 5.000€ dodatnih sredstev za namene prijave za področje starejših, skupaj 123.400 € (2021 122.000€) in v letu 2023 125.500 €. Ker pa dodatnih prijav s področja starejših na razpis ni bilo, sredstva pa so bila na razpolago, je bil cilj le delno dosežen.

9. Cilj, ohranitve javnih del vsaj v obsegu leta 2019 (redna letna naloga), je bil delno dosežen. Cilju ohranitve javnih del vsaj v obsegu leta 2019 (redna letna naloga) smo sledili skladno z letnimi javnimi povabili Zavoda RS za zaposlovanje in finančnimi možnostmi tako države kot občine. Javna dela so dobro potekala. Programa javnih del z nazivom Družabništvo in spremljanje sta potekala v Domu upokojencev Kranj in v Centru slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka s skupno vključenimi šestimi brezposelnimi osebami, pri obeh izvajalcih so bili trije vključeni (11 v letu 2022), ker je bil dodatno še Covid program). Za ta namen je Mestna občina Kranj v proračunu za leto 2023 porabila 22.855,82 € (47.240,47€ v letu 2022), v Strategiji pa smo si zadali cilj 65.000 €, zato je bil cilj le delno dosežen.

10. Cilj, da bo župan najkasneje do 30. 9. 2020 ustanovil Komisijo za varstvo starejših v MO Kranj, je bil dosežen.

Župan je dne 30. 9. 2020 s sklepom ustanovil Komisijo za varstvo starejših v MOK. Dne 7. 5.2021 je Župan s sklepom imenoval novo Komisijo za varstvo starejših v MOK. Komisija se je v letu 2022 sestala enkrat in opravila eno korespondenčno sejo, v letu 2023 se je sestala dvakrat.

Ena izmed nalog Komisije je tudi priprava analize potreb za razvoj na področju starejših in razpravljanje o statističnih podatkih naraščajoče družbe na področju starejših v MOK ter oblikovanje mnenj in predlogov v zvezi s statističnimi ugotovitvami. V letu 2022 se je predvidevalo, da bosta MOK in Dom upokojencev skupaj naročila pripravo analize v začetku leta 2024, kar bo podlaga za pripravo nove Strategije varstva starejših. Glede na pridobljeno visoko ceno za navedeno analizo, v MOK razmišljamo, da bi v letu 2024 pripravili analizo potreb za razvoj na področju starejših v MOK s strani Fakultete za upravo, in sicer preko opravljanja študijske prakse z anketo na področju starejših v MOK, katere izsledke bi vključili v novo Strategijo.

11. Cilj, vzpostavitev počitniškega varstva otrok v domu upokojencev je predviden sicer najkasneje v letu 2024, se je pa začel že delno izvajati, doseženo pa je počitniško varstvo v okviru Ljudske univerze Kranj

Dom upokojencev Kranj je v letu 2021 počitniško varstvo vzpostavil za otroke zaposlenih. Zaradi epidemioloških razlogov so se zadeve upočasnile. V letu 2022 in 2023 pa za počitniško varstvo otrok ni bilo interesa, zato projekt ni bil realiziran. V letu 2024 bodo v Domu upokojencev Kranj ponovno vzpostavili počitniško varstvo za otroke zaposlenih od 1-4. razreda v okviru projekta družini prijazno podjetje.

V okviru Ljudske univerze Kranj se je v medgeneracijskem centru brezplačnih počitniških aktivnosti udeležilo 100 različnih otrok v starosti od 6 do 12 let. Brezplačne počitniške aktivnosti so se izvajale 10 tednov, na dan jih je obiskalo povprečno 15 otrok. 18 otrok je izpolnjevalo pogoj za brezplačno obiskovanje počitniških aktivnosti. 27 otrok se je udeležilo počitniških aktivnosti v dveh terminih, 12 otrok pa v treh terminih. Največ otrok je prišlo iz OŠ Janeza Puharja (26), OŠ Jakoba Aljaža (23) in OŠ Simona Jenka (23).

V okviru Ljudske univerze Kranj je potekalo tudi sofinanciranje počitniških aktivnosti na štirih dodatnih lokacijah. Ljudska univerza Kranj je na počitniških aktivnostih zabeležila 188 obiskov, od tega jih je opravilo 144 različnih otrok v starosti 6 do 12 let. 31 otrok je izpolnjevalo pogoj za brezplačno obiskovanje počitniških aktivnosti. Na OŠ Predoslje, OŠ Stražišče in OŠ Janeza Puharja – Center so izvajali počitniške aktivnosti po štiri tedne, na podružnični šoli Primskovo pa en teden. Na OŠ Predoslje so zabeležili skupno 55 obiskov, OŠ Stražišče 56 obiskov in OŠ Janeza Puharja – Center 60 obiskov in na podružnični šoli Predoslje 17 obiskov. 29 otrok se je udeležilo počitniških aktivnosti v dveh terminih, 6 otrok v treh terminih in 1 otrok v štirih terminih. Največ otrok je prišlo iz OŠ Predoslje (33), OŠ Stražišče (25) in OŠ Simona Jenka (16).

12. Cilj, tedenskega medgeneracijskega vključevanja osnovnih šol v delovanje Doma upokojencev Kranj, je bil delno dosežen.

Dom upokojencev Kranj je tudi v letu 2023 izvedel veliko medgeneracijskega sodelovanja z vrtci, šolarji, dijaki in študenti kranjske občine, in sicer:

- vrtci: 1x mesečno so nastopili v domu upokojencev na praznovanju rojstnih dni; 1x mesečno so nastopili na oddelku Spominčica in 1x mesečno v Dnevnom centru, slednjega je 1 x mesečno obiskal tudi zasebni vrtec Dobre tete,
- osnovne šole: spomladi je v domu nastopila Otroška folklorna skupina AFS Ozara Kranj; dom je sodeloval z OŠ Staneta Žagarja (kostanjev piknik, medgeneracijsko druženje na temo »Prehranjevanja nekoč i danes«); meseca julija so s stanovalci in z otroki počitniškega centra

Champ Kranj izvedli ustvarjalno delavnico; meseca julija so na sladolednem pikniku zapeli in zaplesali otroci iz Medgeneracijskega centra Ljudske univerze Kranj; ulenci OŠ Stražišče so jim poslali novoletne voščilnice,

- srednje šole: s Srednjo ekonomsko, storitveno in gradbeno šolo so izpeljali dve medgeneracijski družnji v mesecu aprilu (so v okviru akcije »Začutimo dobro« dijakinje urejale pričeske našim stanovalkam, delale manikuro, druge dijakinje in dijaki pa so s stanovalci igrali družabne igre) in mesecu decembru (so dijakinje urejale pričeske, delale manikuro, druge dijakinje in dijaki pa so s stanovalci postavljali božične smrečice po enotah doma in pripravili kulturni program na praznovanju rojstnih dni ter izdelali božično-novoletne voščilnice za stanovalce doma); z gimnazijkami Gimnazije Kranj in Gimnazije Škofja Loka, so meseca decembra izpeljali obisk okrašenega mesta Kranj,
- univerza: s študenti UM Fakultete za organizacijske vede so pripravili voščilnice za stanovalce; s študentkami Fakultete za socialno delo in stanovalkami pa so spomladi pripravili ustvarjalno delavnico.

13. Cilj, spodbujanja za vzpostavitev razvoja prostoferja, je bil dosežen.

Prostofer za starejše in invalidne osebe je v MOK zaživel v sredini meseca septembra 2021 in je zagotavljal brezplačen prevoz starejšim in invalidom s pomočjo devetih voznikov prostovoljcev. Prevozi so namenjeni občanom in občankam MOK nad 65 let, mlajšim upokojencem in invalidom, ki ne vozijo sami, imajo slabše povezave z javnim prevozom, so prejemniki socialne pomoči, varstvenega dodatka, imajo nizke pokojnine in nimajo sorodnikov, ki bi se jim nudilo prevoz. V letu 2023 je MOK zagotovila še dodatno vozilo in skupaj je bilo opravljenih 742 (2022 712) prevozov. Največ prevozov je bilo tako kot v letu 2023 opravljenih do ZD Kranj, Splošne bolnišnice Jesenice in Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana.

14. Cilj, spodbujanja neformalnih oblik sosedskih pomoči in stanovanjskih skupnosti za starejše z upoštevanjem primerov dobrih praks in spodbujanjem neformalne solidarnostne pomoči za starejše, je bil dosežen.

O neformalni oskrbi govorimo, kadar jo izvajajo družina, bližnji sorodniki, prijatelji ali sosedje; oskrbovalci niso profesionalci oziroma niso usposobljeni za izvajanje oskrbe ali pa so pridobili določene veščine na usmerjenih tečajih; za svoje delo niso plačani; izvajajo različne aktivnosti (tudi tiste, ki jih izvajajo poklicni izvajalci) vključno s čustveno podporo in nimajo omejenega časa oskrbe in običajno niso deležni pravic socialnega varstva.

RKS OZ KRANJ je tudi v letu 2023 izvedel 1. tečaj laične nege bolnika, ki pa so ga tokrat izvedli v terenski obliki skupaj s posredovanjem psiho-socialne pomoči ob letošnjih poplavah, za prebivalce poplavljenih področij, ki so to želeli oz. potrebovali. Aktivnosti so izvedli v času avgusta in v začetku septembra 2023, v skupnem trajanju več kot 20 ur. Izvajajo ga je licencirani predavatelji Prve pomoči.

Prostovoljke in prostovoljci Krajevnih organizacij RKS OZ Kranj so v letu 2023 obiskali pomoči potrebne starejše prebivalce krajevnih skupnosti. Z obiski so zaznali njihove potrebe po pomoči, stiske in druge želje, ki so jih v nadaljevanju v večini primerov tudi uspešno rešili. Situacije so reševali s pogovori, prevozi, humanitarnimi pomočmi itd. So se pa ponovno srečali s problematiko pridobivanja uradnih informacij na ustreznih inštitucijah (UE) o številu starejših prebivalcev nad določeno starostjo v MOK, saj bi le tako lahko zagotovili ustrezno pomoč in dodatno detektirali težave starejših. GDPR to v tem času ne omogoča.

Prav tako je RKS OZ Kranj obiskal varovance domov starejših občanov, se z njimi pogovorili, jim prisluhnili in hkrati so jih tudi obdarili. V MOK več kot 225 oseb, skupno vseh na področju pokrivanja RKS OZ Kranj pa 640 (v letu 2023).

V letu 2023 je RKS OZ Kranj pomagal tudi novim beguncem iz Ukrajine, na novo beležijo 14 novih družin, ob dejstvu da so pomagali tudi ukrajinskim beguncem iz leta 2022, skupno več kot 210 osebam. Med njimi je bila več kot ena tretjina starejših (65), ki so jim prav tako pomagali z različnimi načini pomoči (hrana, oblačila, obutev, svetovanje, prevozi). Za omenjene potrebe so tudi tokrat uporabili lastna sredstva.

Med letošnjimi poplavljeni prebivalci in tistimi, ki so jih prizadele poletne ujme, je bilo tudi večje število starejših občanov, ki jim je RKS OZ Kranj pomagal v obliki hrane, oblačil in seveda s finančnimi sredstvi. Skupno je vloge za pomoč oddalo na RKS OZ Kranj 242 oseb, od tega jih je bilo kar 129 iz MOK (največ iz Kokrice, Besnice in Stražišča oz. Bitenja). Prav vsem pomoči potrebnim ob tej vremenski ujmi so na RKS OZ Kranj pomagali, še posebej pozorno starejšim, ki niso imeli bližnjih ali sorodnikov.

RKS OZ Kranj se je v letu 2023 povezal tudi z LUK in DU Kranj. Za 15 članov DU Kranj so pripravili pakete hrane (humanitarna pomoč) in jih tudi dostavili.

Pomemben je tudi projekt ZDUS - Starejši za boljšo kakovost življenja doma. V letu 2023 je osem (2022, 8) prostovoljk opravlja to delo in skupaj opravijo 790 prostovoljnih ur (2022, 680). Anketiralo se starejše osebe nad 69 let, v letu 2023 je bilo opravljenih 13 novih oziroma prvih obiskov, (2022, 14). Ugotovili se je, da jih je veliko pokojnih, preseljenih v domove ali so umrli, in sicer 102 osebi (2022, 177 oseb). Z namenom druženja zaradi osamljenosti se je opravilo 526 obiskov (2022, 573). Društvo upokojencev Kranj in njihove prostovoljke so v okviru te dejavnosti dostavili tudi pakete Rdečega križa, ki jim jih dostavi RKS OZ Kranj, po seznamu pomoči potrebnim, le teh je bilo 22 (2022, 10), izvajalo se je tudi druženje, branje na domu, spremstvo k zdravniku. Ljudska univerza Kranj je v okviru programa KR ZA starejše izvedla 30 urni program Družabnik za starejše, ki se ga udeležilo 14 starejših občanov in občank Kranja.

15. Cilj, izvedbe letnih izobraževanj s področja demence, je bil dosežen.

Na DTP (demenci prijazna točka) LUK (Ljudska univerza Kranj) so se obrnili po pomoč svojci oseb z demenco (8, v letu 2022 2), večinoma upokojenci, ki skrbijo za svoje starše ali zakonce. Iskali so informacije o začetnih znakih demence, razvoju demence, o možnostih pomoči v njihovem okolju, pravicah oseb z demenco in njihovih svojcev, možnostih vključitve oseb z demenco v družabne aktivnosti in svojcev v pogovorne skupine.

Iz društev upokojencev Stražišče in Žabnica so se obrnili na LUK v želji po nadaljevanju uspešnih in dobro obiskanih delavnic Umovadbe (13 izvedenih umovadb je obiskalo 127 udeležencev). LUK je umovadbo izvajala tudi v Medgeneracijskem centru Kranj (13 izvedenih umovadb je obiskalo 70 udeležencev).

V okviru Središča za samostojno učenje so na LUK izvedli nekaj delavnic za širšo javnost z naslovom Prvi znaki demence in komunikacija z osebo z demenco (dveh delavnic se je udeležilo 8 udeležencev). K sodelovanju se je povabilo tudi Apolonijo Rajh, dipl. soc. geront., ki je izvedla 3 predavanja: Poznam nekoga z demenco (26 udeležencev), Senzorična stimulacija (11 udeležencev), Osnovne potrebe in želje oseb z demenco in osnovne potrebe in želje oseb, ki skrbi za osebo z demenco (23 udeležencev). Izvedeno je bilo tudi usposabljanje zaposlenih na Mestni občini Kranj; Kako komunicirati z osebo z demenco (27 udeležencev). Obudilo se je tudi delovanje podpornih skupin za svojce, ki skrbijo za osebe z demenco (dve skupini 27 udeležencev) in za osebe z demenco (dve skupini 28 udeležencev). Obe skupini sta ponovno zaživele v mesecu novembru. Podporna skupina za svojce oseb z demenco je potekala vsak drugi četrtek v mesecu.

V septembru – svetovnemu mesecu Alzheimerjeve bolezni – so se na LUK aktivno vključili v mednarodno akcijo zmanjševanja stigme z izobraževalnimi aktivnostmi za boljšo ozaveščenost in prepoznavanje demence na Gorenjskem. Pristopili so k mednarodni akciji sprehod za spomin, ki so ga izvedli 21. septembra in s tem simbolično prispevali k ozaveščanju Alzheimerjeve bolezni (54 udeležencev).

Da so izobraževanja o demenci potrebna dokazuje odziv na izvedena predavanja in delavnice. Na predavanjih so udeleženci osvojili znanje o prvih znakih demence, načinih komunikacije z osebo z demenco, kaj lahko stori osebni zdravnik, o točkah in kamor se lahko obrnejo po pomoč. Skupaj so izvedli 45 dogodkov, na katerih so bili 403. udeleženci.

V Domu upokojencev Kranj so v mesecu marcu zaključili sodelovanje s Fakulteto za socialno delo glede usposabljanje za zaposlene za delo z osebami z demenco, imeli so tudi predstavitev zaključkov projekta.

16. Cilj, izvedbe dejavnosti, ki omogočajo aktivnost in ustvarjalnost v vseh življenjskih obdobjih, skrb za zdravje in medgeneracijsko sodelovanje ter solidarnost je sicer zastavljen, da se realizira najkasneje v letu 2024, je pa potekal že v letu 2021, 2022 in 2023

LUK je izvajala in razvijala aktivnosti medgeneracijskega centra namenjene starejšim. Uspešno je izvedla Konferenco KR ZA starejše z naslovom KR aktivni in Kreativni starejši, ki je posredovala vsebine za takojšnjo uporabo v življenju starejših za doseganje aktivnega in zdravega staranja oziroma kakovostnega življenja starejših v MOK. Konference se je udeležilo 53 (39 v letu 2022) udeležencev. Pester program je posredoval zanimive in uporabne aktivnosti in teme, ki starejše spodbujajo k odgovornosti za kakovost lastnega življenja, medsebojni pomoči in vključevanju v družbo, ki so jih posredovali strokovni delavci in zunanji izvajalci LUK-a.

17. Cilj, izvedbe usposabljanj za prostovoljce letno, organiziranje prostovoljstva in spremljanje prostovoljstva v MOK je bil dosežen s sistematično organiziranostjo prostovoljstva v MOK.

Organizacije in njihovi izvajalci se srečujejo s problematiko pomanjkanja in boljšega organiziranja prostovoljcev. V MOK želimo bolj kakovostno organizirati proces prostovoljnega dela v lokalnih prostovoljnih organizacijah tudi na področju starejših ter podati večjo strukturno podporo prostovoljnemu

delu v našem lokalnem okolju. Zakon o prostovoljstvu zaenkrat občinam ne omogoča, da s prostovoljci podpisuje dogovore, zato v MOK sodelujemo z Ljudsko univerzo Kranj. MOK je že šesto leto zapored prejela naziv prostovoljstvu prijazna občina s strani Slovenske filantropije. Na portalu Slovenske Filantropije »prostovoljstvo.org« so registrirani prostovoljci iz vse Slovenije, kjer so tedensko obveščeni o prostovoljskih priložnostih v njihovem kraju. Konec leta 2023 se je občinam omogočilo, da na svojih spletnih straneh objavijo posredovalnico, ki bo prikazovala kraje in priložnosti, ki so aktualni tudi za MOK. Svoje aktivnosti na tem področju želi MOK nadgraditi ter ponuditi prostovoljcem in prostovoljnimi organizacijam enotno platformo za prostovoljstvo v MOK. V ta namen sta bila pripravljena dva obrazca kot povabilo k spletni registraciji za prostovoljca – preko spletnega obrazca z digitalnim podpisom ali v fizični obliki, kar bi omogočalo, da se v Kranju objavi prostovoljno delo, vsi prostovoljci so bili o tem obveščeni po elektronski pošti.

V letu 2023 smo v MOK v sodelovanju z Ljudsko univerzo Kranj organizirali zanimiva in koristna usposabljanja za prostovoljce in za mentorje prostovoljcev, z naslednjimi programi: Postavljanje meja v prostovoljskem odnosu in delo z ranljivimi skupinami, Komunikacija - vir dobrih odnosov, Vodenje skupine in skupinska dinamika.

18. Cilj, podpore razvoju novih oblik Centrov za starejše je v pilotnem projektu. projekt, ki ga je Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj prijavil na Regionalni program je preobsežen, da bi se ga lahko izvajalo po delih.

Zastavljeni cilj zajema področje in partnersko sodelovanje celotne regije. V okviru Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021-2027 je bil pripravljen in oddan projektni predlog: »Mreža Centrov za starejše – celostne trajnostne rešitve za zagotavljanje kvalitete življenja starejših«, ki ga je pripravil CTRP Kranj. V projektno partnerstvo so vključeni domovi upokojencev, občine, kmetije, podjetja, BSC Kranj, društva upokojencev, CSD, NVO na območju celotne Gorenjske. Ocenjena vrednost celotnega projekta znaša 5.400.000 EUR. V primeru potrditve, se bo projekt prednostno izvajal na območju MOK. Gre za pilotni projekt, ki zajema vso regijo. Da je projekt prijavljen na regiji pa še ne pomeni, da bo tudi izbran in sofinanciran. Glede na navedeno na javni razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva za leto 2023 projekt ni bil prijavljen.

19. Cilj sodelovanje in podpora MOK pri ustanavljanju stanovanjskih zadrug.

Na MOK pobude za pomoč pri ustanovitvi stanovanjske zadruge v letu 2023 nismo prejeli.

Vloga MOK pri ustanavljanju stanovanjske zadruge je sledeča:

- občina upravlja s prostorom na lokalni ravni in je tudi lastnica nekaterih zemljišč, ki so lahko potencialne parcele za graditev združnega objekta,
- podeli lahko stavbno pravico na zemljišču v občinski lasti in s tem ostane lastnica zemljišča in ohrani nadzor nad prostorom,
- k projektu lahko prispeva tudi finančno skozi občinski stanovanjski sklad ali kakšnimi subvencijami,
- ponudi lahko administrativno podporo pri pridobivanju potrebnih dovoljenj,
- pomaga pri promociji projekta v skupnosti.

20. Cilj, sodelovanja in podpore MOK pri ustanavljanju demenci prijaznih točk, je bil dosežen.

Obstoječe demenci prijazne točke: Ljudska univerza Kranj, Gorenjske lekarne (Uprava, Lekarna Stražišče, Lekarna Planina, Lekarna Planina II, Lekarna Primskovo), Dom upokojencev Kranj, Nacionalni inštitut za javno zdravje, MOK in Center za socialno delo Gorenjska so se v letu 2022 prvič povezale v mrežo Demenci prijaznih točk, preko katere so v letu 2023 skupaj sodelovale pri organizaciji dogodkov in izobraževanj, promociji in obveščanju uporabnikov.

21. Cilj, spodbujanja izobraževanj za neformalne oskrbovalce za skrb za starejše na domu, je zajet in opisan v točki 14.

22. Cilj, sodelovanje in podpora MOK pri vzpostavitvi projektov Soseska za seniorje in Vas za osebe z demenco, je bil dosežen.

V tej fazi se urejajo prostorski dokumenti. V postopku SD OPN – 4 je bila namreč podana pobuda za zagotovitev zemljišča za izvajanje socialno varstvenih in zdravstvenih storitev za starejše, to je institucionalno varstvo za starejše, skrb za osebe z demenco. Pobuda je v SD OPN-4 uvrščena kot načrtovana ureditev. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOK – št. 4 so bila pridobljena prva mnenja nosilcev urejanja prostora, kjer so za nekatere pobude zahtevane dopolnitve. Za omenjeno

načrtovano ureditev je Ministrstvo za okolje in prostor zahtevalo dodatne utemeljitve. V Uradu za družbene dejavnosti smo tako podali pozitivno mnenje, da take storitve potrebujemo. Trenutno je zadeva v fazi pregledovanja pripomb in po obravnavi pripomb bodo stališča javno objavljena.

23. Cilj pomoč pri zagotovitvi dvigal v večstanovanjskih stavbah, ki dvigal nimajo, ni bil dosežen. Spremlja se razpise za EU sredstva, ki jih tako kot v letu 2021 tudi v letu 2022 in 2023 ni bilo.

24. Cilj oblikovanja stanovanjske politike, ki bo predvidevala različne oblike stanovanj za starejše (npr. stanovanjske skupnosti za starejše,...) je bil delno dosežen. Sprejet je bil Stanovanjski program MOK za obdobje od 2021 do 2026, kjer so vključili tudi stanovanjsko problematiko starejših. Predviden je letni odkup stanovanj (od starejše/ga občanke, občana MOK odkupi in plačuje doživljenjsko rento), starejši pa lahko tudi sodelujejo na Javnih razpisih za dodelitev občinskih neprofitnih stanovanj v najem in se jim stanovanje lahko dodeli v skladu z dokončno prednostno listo za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem.

MOK načrtuje gradnjo »Severna vrata« z mehanizmom javno-zasebnega partnerstva. V načrtu je izgradnja poslovno-stanovanjskega kompleksa, ki bo namenjen zdravstveno-storitveni dejavnosti (za potrebe zavodov Osnovno zdravstvo Gorenjske in Gorenjske lekarne) ter v delu stanovanj, zavedeno tudi za oskrbovana stanovanja. Gre pa lahko za navadno stanovanje, kjer je tudi možnost namestitve gumba za klic na pomoč.

Z vzpostavitvijo javne najemne službe, ki je uvedena z zadnjo spremembo Stanovanjskega zakona lahko dobili več novih, najemnih javnih stanovanj, ki bodo primerni tudi za starejše in invalide.

25. Cilj, nadaljevanja izvajanja programov za starejše v Mestni knjižnici Kranj (MKK) in zagotovitev še večje dostave knjig na dom starejših, je bil dosežen.

V okviru zdravstvenega kotička smo v MKK sodelovali z različnimi inštitucijami in društvi, ki v knjižnici izvajajo tematska predavanja in delavnice. Program predavanj je bil organiziran najmanj enkrat mesečno ob torkih. V Zdravstvenem kotičku smo imeli na voljo informativna gradiva s področja zdravja. Redno smo sodelovali s Centrom za krepitev zdravja Kranj, ki so v MKK enkrat do dvakrat mesečno izvajali svetovalno delavnico na temo ohranjanja zdravja (merjenje krvnega tlaka, prehrana, gibanje,...).

Izvajali smo medgeneracijska bralna srečanja, ki so potekala vse leto v različnih terminih. Trenutno jih deluje 16 in jih vodi 15 usposobljenih prostovoljcev in strokovni delavci knjižnice. Za udeležence, ki niso zmožni priti v knjižnico smo redno izvajali srečanja v njihovi inštituciji (DU Kranj, DSO Naklo in Predvdor, Oskrbovana stanovanja DU Kranj).

Organizirali smo razne delavnice in družabne igre, ki so potekale enkrat tedensko (delavnica ročnih spretnosti, družabne igre: go in šah, razgibajmo možgane s Scrabblom).

V Očem prijaznem kotičku imamo izpostavljeno gradivo, ki je med drugim namenjeno tudi starejšim uporabnikom storitev: zvočne knjige, gradivo s povečanim tiskom, gradivo s prilagodljivo vsebino – lahko branje, prostor je opremljen z elektronskimi lupami in prilagojenim računalnikom za slepe uporabnike. MKK ima svojo premično zbirko tudi v Domu upokojencev Kranj, v kateri je skrbno izbrano gradivo, primerno za branje starejše populacije.

Dostava gradiva na dom je bila namenjena članom knjižnice, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja niso mogli prihajati v knjižnico. Dostava se je izvajala po dogovoru uporabnika storitve.

Izvajali smo tudi osnovna računalniška usposabljanja v katera so se vključevali večinoma starejši udeleženci.

Spletna stran knjižnice je stičišče za različne vsebine, ki so namenjene tudi starejšim (ogled predavanj na YouTube kanalu knjižnice, izposoja e-časopisov, e-knjig, avdio-knjig, ogled slovenskih filmov v bazi BSF).

Na povabilo Centra za proučevanje in razvoj zdravja pri NIJZ, smo sodelovali kot aktivni deležniki pri snovanju vseslovenske akcije Pokloni čas, polepšaj dan, ki je bila namenjena obeležitvi dneva starejših, 1. 10. 2023. Knjižnica je aktivno sodelovala tudi s svojimi dejavnostmi. Kot Demenci prijazna točka se zaposleni udeležujemo vseh izobraževanj, ki jih organizira Spominčica – Alzheimer Slovenija.

26. Cilj, pritisk na državo za sredstva in urejanje razmer, je bil dosežen.

V MOK smo skozi celotno leto 2021 pritiskali na pristojno ministrstvo zaradi potreb po novih domskih kapacitetah. V letu 2022 se je usklajeval Sporazum, med MOK, DUK in pristojnim ministrstvom, o izgradnji infrastrukture za institucionalno varstvo starejših/namestitvenih zmogljivosti za institucionalno varstvo starejših na območju Mestne občine Kranj, in sicer kot javnega doma za starejše na Zlatem polju, ki je bil v letu 2023 tudi podpisan.

Zaradi kroničnega pomanjkanja socialnih oskrbovalk smo v MOK tako kot leta 2021 tudi v letu 2022 Združenju mestnih občin Slovenije in pristojnemu ministrstvu predlagali tudi ponovno povišanje plač za socialne oskrbovalke in v letu 2023 izpostavili problematiko pomanjkanja kadra.

27. Cilj, razvoj mreže (občin osrednje Gorenjske) za medsebojno sodelovanje, povezovanje, izmenjavo dobrih praks in iskanje skupnih, trajnostnih rešitev za zagotavljanje kvalitete življenja starejših zunaj klasičnih oz. institucionalnih oblik, je bil delno dosežen.

Uradna Mreža za področje starejših se na področju socialnega varstva ni vzpostavila. Smo pa v MOK pozvali vse občine Gorenjske k medsebojnemu pri vzpostavitvi Zakona o dolgotrajni oskrbi v prakso. Pri tem se je odzvalo le 5 občin, zato nadaljnjega sodelovanja nismo vzpostavljali.

Občine Gorenjske pa so že povezane v okviru BSC - Regionalne razvojne agencije Gorenjske, d.o.o.

b. skrbeli in spodbujali razvoj institucionalnih oblik

1. Cilj, izgradnja novega doma upokojencev oziroma zagotovitev novih javnih domskih kapacitet (najkasneje začetek v letu 2024), je v izvajanju.

V letu 2021 se je pridobivalo potrebno dokumentacijo, in sicer je bila z razpisom projektnega natečaja izbrana arhitekturno, krajinsko-arhitekturno, konstrukcijsko, prometno in urbanistično zasnova za gradnjo novega doma; MOK je izbrala projektanta za izdelavo celotne projektne dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja. Strošek MOK za ta namen je v letu 2021 znašal 189.354 €, v letu 2022 615 €.

V letu 2022 so potekala usklajevanja z MDDSZ. V mesecu oktobru 2022 je MOK na MDDSZ v ponovno usklajevanje poslala nov Dokument identifikacije investicijskega programa (DIIP) z naslovom »Gradnja novega doma upokojencev v Mestni občini Kranj«, konec leta 2022 pa je bil dokument poslan ministrstvu v podpis. Trenutno se čaka na gradbeno dovoljenje. V letu 2022 se je usklajeval tudi sporazum, med MOK, DUK in MDDSZ, o izgradnji infrastrukture za institucionalno varstvo starejših/namestitvenih zmogljivosti za institucionalno varstvo starejših na območju MOK, in sicer kot javnega doma za starejše.

V letu 2023 je bil 1. 3. 2023 med MOK, Domom upokojencev Kranj in Ministrstvom za solidarno prihodnost podpisan sporazum za doseg skupnega interesa, za izgradnjo infrastrukture za institucionalno varstvo starejših na območju MOK. V letu 2023 se je z usklajevanja na Ministrstvu za solidarno prihodnost pripravila racionalizacija projekta, in sicer na vrednost projekta 22.000.000 € plus DDV. Na navedeni znesek MOK pripravlja tudi novi DIIP. Za ta namen je bila izvedena tudi parcelacija zemljišča namenjenega za nov dom upokojencev ter na Upravno enoto Kranj vložena vloga za izdajo gradbenega dovoljenja. V MOK je v pripravi tudi pogodba za prenos zemljišča namenjenega za nov dom upokojencev na državo.

2. Cilj, zagotovitev kapacitet za začasno varstvo je v izvajanju.

Zagotovitev kapacitet za začasno varstvo so predvidene v novem domu upokojencev. V Domu upokojencev Kranj imajo na razpolago 8 mest za kratkotrajne namestitve, ki pa so vse sproti zapolnjene.

3. Cilj, vzpostavitev dnevnega centra v novem domu upokojencev je v izvajanju.

Zagotovitev vzpostavitev dnevnega centra je predvidena v novem domu upokojencev. V novem domu bo predvidoma 10 mest za dnevno varstvo.

4. Cilj, zagotovitev dodatnih kapacitet za dnevno varstvo za starejše (do leta 2021) se je izvedel.

Dodatne kapacitete za dnevno varstvo se je vzpostavilo na Planini 1, v bivši trgovini Mercator. Prostori so bili v 2/2 leta 2022 obnovljeni in predani v brezplačno uporabo Domu upokojencev Kranj. Prvi uporabniki so prišli v dnevno varstvo konec leta 2022. V januarju 2023 se je pričelo z izvajanjem, zaradi zakasnitve montaže opreme. Prostori za skupno 30 starostnikov so urejeni po predpisanih sodobnih bivalnih standardih, program izvaja Dom upokojencev Kranj, tako se uporabniki lahko vključujejo tudi v vse organizirane aktivnosti Doma upokojencev Kranj. Ker uporabniki niso vsi vse dni vključeni, je skupno vključenih je 34 uporabnikov. Za ta namen je MOK uspela pridobiti tudi sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 280.000€, sredstva slovenske udeležbe 70.000 €, strošek MOK v letu 2021 pa je znašal 83.599 €, v letu 2022 pa 517.242 €. V letu 2023 je v dnevno varstvo vključenih 37 oseb.

5. Cilj, sofinanciranje dograditve in razširitve Doma upokojencev Kranj, je bil dosežen.

V MOK smo v letu 2023 sofinancirali opremo, ki je namenjena za storitve delovne terapije in jo bodo koristili tako uporabniki Doma upokojencev Kranj kot tudi zunanji uporabniki. S tem se je dom še bolj povezal z okoljem.

6. Cilj, spodbujanje za zagotovitev kriznih namestitev za starejše, je bil dosežen od leta 2021 dalje. MOK in Center za socialno delo Gorenjske sta se sestali na sestanku in iskali rešitve skupaj s pristojnim ministrstvom. Po navodilih pristojnega ministrstva morajo krizne namestitve za starejše, izvrševati domovi za starejše.

7. Cilj, izvedba projekta kakovostno bivanje starejših (najkasneje v letu 2024), je v izvajanju. Za kakovostno bivanje starejših bo imela večji pomen tudi Soseska za seniorje in Vas za osebe z demenco. Trenutno se urejajo prostorski dokumenti. V postopku SD OPN – 4 je bila namreč podana pobuda za zagotovitev zemljišča za izvajanje socialno varstvenih in zdravstvenih storitev za starejše, to je institucionalno varstvo za starejše, skrb za osebe z demenco. Pobuda je v SD OPN-4 uvrščena kot načrtovana ureditev. Trenutno je zadeva v fazi pregledovanja pripomb in po obravnavi pripomb bodo stališča javno objavljena.

Ljudska univerza Kranj pa ima v načrtu usposabljanje zaposlenih in svojcev oseb z demenco za delo z osebami z demenco, program domači oskrbovalec in ostale različne aktivnosti.

8. Cilj, vzpostavitve bivalnih enot za starejše (do leta 2024). Vzpostavitev bivalnih enot za starejše spada v okvir projekta Bivalne skupnosti za ranljive skupine. MOK bi s prenovo objektov lahko zagotovila bivalne razmere starejšim, ki zaradi nizkih pokojnin ne zmorejo kriti visokih stroškov bivanja. Prednosti bivalnih skupnosti za starejše so v tem, da gre za manjše skupine, v katerih stanovalci v primernem okolju poglobljajo medsebojne odnose. Način bivanja je podoben bivanju doma, v družini ali lokalni skupnosti, kjer je posameznik aktivni član skupnosti. Pomembno je tudi, da stanovalci ostanejo v bližini doma, saj so zato manj osamljeni, samostojno razpolagajo z lastnim načinom bivanja ter imajo manjše stroške osnovnega bivanja in v bližini vso potrebno infrastrukturo. Možna bi bila preureditev stanovanjske hiše v bivalne enote za starejše, ki se jim želi omogočiti boljše življenjske pogoje – tako s finančnega kot tudi z vidika boljše socialne vključenosti, saj je socialna vključenost poleg zagotovljenih prostorov za bivanje izjemno pomembna. Za ta namen bi bilo potrebno pridobiti evropska in državna kohezijska sredstva.

9. Cilj, zagotovitev oskrbovanih stanovanj (do leta 2024), je v izvajanju. Oskrbovana stanovanja se predvidevajo v novi večstanovanjski soseski Kranjska iskrica, katere gradnja je bila sicer predvidena že v letu 2022, so pa v letu 2022 potekale še vse potrebne aktivnosti za začetek gradnje, v mesecu novembru 2023 pa je bilo simbolično zasajeno drevo, s katerim se je počastilo začetek izgradnje soseske Kranjska iskrica. V soseski Kranjska iskrica se načrtuje 57 oskrbovanih stanovanj. Konec leta 2022 se je že pričelo rušenje starega objekta nekdanlega samskega doma v Stražišču. V letu 2023 je na tem mestu potekala gradnja sodobnega objekta D 26, ki bo prilagojen bivanju tako mladih kot starejših generacij. V objektu se načrtuje 30 oskrbovanih stanovanj in 36 stanovanj. Nadalje je Domplan na Planini gradil novo stanovanjsko stavbo v kateri je urejenih 34 oskrbovanih stanovanj s pripadajočimi skupnimi prostori. Oskrbovana stanovanja so predvidena tudi v soseski Ob Savi. Skupaj je predvidenih 265 javnih najemnih stanovanj, od tega je predvidenih 28 oskrbovanih stanovanj. Projekt je bil v letu 2023 v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja in priprave projektne dokumentacije in ima predvideni dve fazi. V prvi fazi je predvidena izgradnja 187 stanovanj, v drugi fazi pa še 78 stanovanj. Začetek izvedbe 1. faze stanovanj se planira v letu 2024. Oskrbovana stanovanja so predvidena tudi v objektu Severna vrata, za katerega pa v času priprave poročila še ni znan podatek koliko bo oskrbovanih stanovanj.

Pripravila:

Manja Vovk

Tanja Hrovat

Vodja Urada za družbene dejavnosti

MESTNA OBČINA KRANJSKA

Janez Černe

PODŽUPAN

Janez Černe

Predsednik komisije

Poslati po elektronski pošti: predsedniku, članom komisije in Milojki Ažman